

הקדמה ופרק ראשון מתוך "100 דרכים לחזור" – מאת נבו רוזי

מחבר רב המכר "100 דרכים לאבד את עצמך בהודו"

עונת הנדידה החלה ושערי המערב נפתחו בפני ציפורי ארץ ישראל. שתי ציפורים נצפו בשעת צהריים מוקדמת בעודן עומדות על ענפי עץ אלון זקן. עיניהן בחנו את המון הציפורים שכבר המריא מערבה.

"למה את מחכה?" שאלה הציפור הראשונה מעט בתקיפות, וניתן היה לחשוב שתחת כנפיה חבויים קוצים.

"אני פשוט מחכה," קבעה הציפור השנייה בטון מנוכר, בזמן שצפתה במופע מאות הכנפיים שרקדו בין העננים.

"הנשרים אינם, זמרי ציפור השיר תמו, ואפילו הדוכיפת המריאה אמש והיא הציפור הלאומית..."

הפצירה ציפור א' בחברתה, "אז מדוע אנחנו ממתנות?"

"אנחנו פשוט ממתנות."

"מדוע אינך יכולה פשוט להיות כמו כולם?" שאלה בכעס.

"כולנו מחכים," היא הסבירה, "מחכים למשיח, משתרכים בפקקים, או ממתנינים לקרואסון שוקולד חם במבצע במאפיה השכונתית. ובאותה עת, כולנו מנסים לברוח מזמני ההמתנה המייגעים, נוסעים בדרכים עקלקלות יותר אך עמוסות פחות, או לחלופין מסתפקים בלחמנייה טרייה כדי לא להסתמך על התנור הישן."

"על מה את מדברת? אנחנו בסך הכול ציפורים! אנחנו לא מחכות לשום משיח, מעולם לא נהגנו ברכב ואנחנו לבטח לא אוכלות קרואסון, הסקרנות הזאת עוד עלולה להרוג אותך יום אחד. כל שעלינו לעשות הוא להמריא מערבה. זהו זה."

"ומה יקרה לאחר מכן?" שאלה ציפור ב'.

"אחר כך יהיה עלינו להמתין עד שיגיע הזמן לפרוש כנפיים. נאלץ לעשות את הדרך ההפוכה, כמובן."

"שמעתי שאם אמריא מזרחה, אגיע לארץ רחוקה-רחוקה וכה שונה. אנחת במדינה שבה הכבישים הפוכים, וכך גם השפה. הצבעים שונים והניחוחות ממכרים. המראת פעם מזרחה?" שאלה ציפור ב', וקולה נשמע שאפתני ומלא ציפייה.

אולם ציפור א' ביטלה מיד את דבריה בטענה ששאיפותיה מסוכנות מדי. "זה מחוץ למסלולנו," קבעה והפצירה בחברתה שעליהן להמריא כעת לפני שיהיה מאוחר.

"אני צריכה לחשב מסלול מחדש, וקיימים דברים שעליי לוודא שהם אכן נכונים. מוכרח להיות הסבר לעובדה שהמצפן טומן בחובו ארבעה כיוונים, ועליי לגלות מה הסיבה לכך."

ציפור א' המריאה מערבה יחד עם שאר הציפורים, ואילו ציפור ב' פרשה כנפיים מזרחה. לאחר מסע ממושך, זכתה להגיע לארץ הרחוקה שעליה חלמה. המראות שנגלו אליה היו מפעימים הרבה יותר מאשר דמיינה בחלומותיה הפרועים.

היא פרשה כנפיה מעל מקדש הָטָאג' מְהָאל, ודאתה על פני מיליוני בתים עשויים פח, משוכנעת בכך שאין ציפור מאושרת ממנה בכל רחבי הגלובוס.

"אחזור לארץ ישראל בדיוק בזמן לעונת הנדידה בשביל לבשר את החדשות המשמחות, ולאחר

מכן אעשה דרכי דרומה. אולי אבקר בפירמידות שבמצרים... " החליטה נמרצות.
ואכן, הציפור האמיצה כמעט השלימה את המסע לארץ אבותיה.
אך בדרך היא הותקפה בעודה באוויר על ידי נשר חסר רחמים, שנגס באכזריות בכנפה השמאלית.
גופה של הציפור הכה בחוזקה על הקרקע הרוחת.
"טוב למות בעד כנפינו..." היא לחשה בקול חלוש רגע לפני שעיניה נעצמו, ובכך סיכמה את תקופת
נדודיה בתת-היבשת הצבעונית.

וכך פשטה השמועה. ממקור לפה, מפה לאוזן. אף על פי שגרסת המקור השתנתה משמעותית
לאורך השנים, עם הזמן החלו לפקוד את אדמת הודו זרמים חדשים בעקבות סיפור הגבורה של
הציפור השאפתנית. הנשרים, ציפורי השיר, ואף הדוכיפת הגיעו לתת-היבשת הססגונית,
ובעקבותיהם הגיעו גם שאר מיני הציפורים ועוד ועוד ועוד.
בשנת אלפיים ושמונה-עשרה, יעדים נבחרים בהודו הפכו דומים לרחובות תל אביב. כל הילדים
התועים מגיעים לבית היתומים של אמא הודו, עד אשר הם מרגישים בשלים לפרוש כנפיים
ולהמריא לעבר התחלות חדשות בארץ אבותיהם. אחרי הכול, בכל אחד מאיתנו קיים חוש
הסקרנות של ציפור ב', ובו זמנית מהדהד הפחד מהתחלות חדשות המכוון בציפור א'.

וכמו הציפור שחלמה לשוב לארץ אבותיה, גם אתה תחזור הביתה, ולאחר המתנה מייגעת של
עשרים דקות תתבקש לשלם חמישה-עשר שקלים עבור ספל קפה הפוך. בכעס רב תקפוץ על
לִקְאֵל קָאס של "אגד" שיוביל לבית מגוריך, ותחפש ברחבי האינטרנט אחר כרטיס הטיסה הזול
ביותר, אחוז תקווה להתמלא פעם נוספת בתחושת חופש אמיתית, ולו לרגע קט.
תבין שבמחיר של מספר ספלי קפה, ביכולתך להזמין חדר ללילה במלון יוקרה בדלהי ותשכנע את
עצמך שהגיעה העת לפרוש כנפיים שוב ולהמריא.
טוב למות בעד כנפינו.

תקנה כרטיס טיסה בהחלטה נמהרת, ותעלה על מונית לשדה התעופה. זה לא משנה לאן תפנה,
ולא חשוב עם מי. דרך אגב, הכי טוב לבד.
תנחת בארץ זרה בשעות הקטנות של הלילה, ותתחקה אחר הוראותיו של גבר צולע שיוביל אותך
לבית המלון הזוועתי שבבעלותו, ובו תישן בחדר קטן עם עוד עשרה תיירים שמרגישים בדיוק
כמוך, כל אחד בשפה אחרת. תקבל בברכה כל הצעה שהמקומיים יציעו לך, ועל אף העובדה
הברורה שחלקם ינסו לעקוץ אותך, רק כך תצליח לחוות אותנטיות אמיתית. חוץ מזה, השלמת
שירות של שלוש שנים בצבא, וברור לך מתי מנסים לעקוץ אותך. אתה לא תייר אמריקאי בן
שמונה-עשרה שזה עתה סיים לימודים בהיי-סקול וכתוב לו על המצח "תעקצו אותי".
תלמד לנגן על גיטרה, או על כלי נגינה מקומי שמעולם לא שמעת עליו. תשב לצד אישה מבוגרת
מאחורי דוכן אוכל מתנדנד ברחוב סואן ותקשיב לסיפור חייה, למרות שהיא בקושי מצליחה
להשלים משפט בשפה האנגלית. תהנהן בהסכמה ותנסה להבין כל מילה שיוצאת מפיה, כי חרף
העובדה שהיא מרוויחה מאה רֶנְפִי מסכנים ליום, החיוך לא נעלם מפניה לשבריר שנייה.
תיזכר לרגע שלאחר השחרור הרווחת שבעים שקלים לשעה כמלצר במסעדת פירות ים תל
אביבית, ולא הפסקת להתלונן. תנסה להסביר זאת לאישה המבוגרת, למרות שהיא לא תבין מילה
מדבריך.

תעלה על האוטובוס הראשון צפונה, כי אין כמו הצפון. תחמוק מגשמי המְנְסון ותמצא חדר בסיסי ללילות הקרובים. אתה לא צריך הרבה, רק מיטה נוחה לשים עליה את הראש, ואם יש מרפסת שמשקיפה על הנוף הירוק אז בכלל שיחקת אותה. תאכל רק בדוכני רחוב, אבל אל תספר על כך לאמא שלך. זה הסיוט הגדול ביותר שלה. ותדע, שכאשר תשב על מרפסת קטנה בדירה שכורה בתל אביב, לא תזכור את הפיצה שאכלת במסעדת תיירים, או את הבחורה מהרצליה שפגשת במקרה בכפר נידח בין הרי ההימלאיה, וגילית שלקחתם שיעורי אנגלית אצל אותה מורה פרטית. אתה תזכור רק את פניו של הגבר הצולע שהוביל אותך לבית המלון הזוועתי שבבעלותו, ואת חיוכה של האישה שישבה מאחורי הדוכן המתנדנד. כשהיית ילד רצית להיות כמו כולם, ועם השנים למדת שכולם רוצים להיות שונים. אז אם אתה מרגיש שזה לא הזמן הנכון עבורך לפרוש כנפיים ולהיות שונה, אל תשתנה. תן לאחרים להשתנות, תן להם להמריא לבד, ותניח להם להיות מי שהם צריכים להיות. תרגיש שלם לא להיות שלם. ובסוף הדרך, אתה תראה שכולם ילכו באותו מסלול, אבל רק אתה תהיה עצמך, מי שזה לא יהיה.

אז איפה היינו?

בוב דילן טען פעם שאדם הוא סיפור הצלחה אם הוא מתעורר בכל בוקר והולך לישון מדי ערב, ובין לבין עושה רק את אשר הוא אוהב לעשות. קשה להתייחס למסע שעברתי ברחבי הודו כהנאה צרופה מדי יום מזריחה ועד שקיעה, ובכל זאת, אני גאה להכריז ששרדתי את הודו. שרדתי עוני, ריחות, צבעים, מקדשים, את אומת המתמקחים, אומת הקבצנים, אומת הנהגים הגרועים בעולם, עשרים וארבע-שבע, בכל רגע ובכל קצה רחוב. שרדתי את נשק יום הדין ההודי - האוכל החריף, וגם את תבליני המְסָאָה העוצמתיים. שרדתי חציית צמתים סואנים בין ריקשות מזגזגות ובין פרות קדושות, כמו גם את החוויה הצפופה בנסיעה ברכבת ההודית ואת אינתיפאדת הקופים המתחוללת בכל עבר. אם היה עליי לתאר את הודו במילה אחת, המילה הייתה "כאוס", אך בשתי מילים – "כאוס מופתי". כל הדרכים מסורבלות, ובאותה עת כל אדם יודע במדויק לאן פניו מועדות. יותר מכול, שרדתי את עצמי בהודו. וזו מעולם לא הייתה משימה פשוטה.